KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 14. oktober 1994

om at pålægge virksomheden Akzo Chemicals BV en bøde i overensstemmelse med artikel 15, stk. 1, litra c), i Rådets forordning nr. 17

(Kun den nederlandske tekst er autentisk)

(94/735/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 [1], senest ændret ved akten vedrørende Spaniens og Portugals tiltrædelse, særlig artikel 14 og 15,

efter at have givet den pågældende virksomhed lejlighed til at udtale sig vedrørende de af Kommissionen fremførte klagepunkter i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 17 i forbindelse med Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser fra interesserede parter og tredjemand i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 [2],

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFREMSTILLING

(1) Ved beslutning af 22. september 1993 i henhold til artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 17 har Kommissionen påbudt Akzo Chemicals BV at underkaste sig en kontrolundersøgelse vedrørende virksomhedens aktiviteter på visse saltmarkeder.

(2) Artiklerne i beslutningen af 22. september 1993 lyder således:

»*Artikel 1*

Akzo Chemicals BV og ... skal underkaste sig en kontrolundersøgelse vedrørende ...

Akzo Chemicals BV og ... skal give Kommissionens repræsentanter, der har fået fuldmagt til at foretage kontrolundersøgelsen, og de embedsmænd fra medlemsstaten, der bistår disse, adgang til samtlige lokaler, grunde og transportmidler inden for normal kontortid. De skal give disse adgang til at kontrollere de ønskede bøger og forretningspapirer samt give dem adgang til at kontrollere bøgerne og forretningspapirerne på det sted, hvor de befinder sig, og tage afskrifter eller ekstraudskrifter af disse. Desuden skal de straks give disse repræsentanter og embedsmænd alle mundtlige oplysninger, som de anmoder om i forbindelse med kontrolundersøgelsens genstand.

Artikel 2

Kontrolundersøgelserne foretages fra den 6. oktober 1993.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til ... og Akzo Chemicals BV med hovedsæde i NL-3818 Amersfoort, Stationsplein 4, og NL-7554 RS Hengelo OV, Boortorenweg 20.

Denne beslutning bekendtgøres ved, at Kommissionens befuldmægtigede repræsentanter umiddelbart før kontrolundersøgelsens indledning afleverer en bekræftet kopi af beslutningen til hver virksomhed, som denne beslutning er rettet til.«

(3) Den 6. oktober 1993, kort efter kl. 9.30, bekendtgjorde Kommissionens befuldmægtigede repræsentanter denne beslutning for Akzo Chemicals BV ved samtidig at aflevere bekræftede kopier af beslutningen på hovedsædet i Amersfoort og afdelingen i Hengelo.

[1] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
[2] EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63.

(4) De repræsentanter for Kommissionen, som havde fået til opgave at foretage kontrolundersøgelsen, indledte straks efter bekendtgørelsen af meddelelsen kontrolundersøgelsen i Amersfoort og Hengelo. Virksomheden var ikke på forhånd underrettet om kontrolundersøgelsen; på denne måde skulle overraskelseseffekten sikre, at kontrolundersøgelsen tjente sit formål.

(5) Kort efter at kontrolundersøgelsen var indledt på kontoret i Akzo Chemicals BV's afdeling i Hengelo, fik Kommissionens repræsentanter kendskab til et »Organization Chart«. Det syntes at fremgå af dette dokument, at der i Arnhem skulle være en såkaldt »Group Management« for Akzo »Chemicals Group«, hvori »Business Unit Salt/West Europe« indgår. Kommissionens repræsentanter, som foretog kontrolundersøgelsen i Hengelo, afsluttede deres aktiviteter dér omkring kl. 10.00 for at fortsætte kontrolundersøgelsen i Arnhem.

(6) Den 6. oktober 1993 kl. 11.30 overrakte de på Akzo-koncernens kontor i Arnhem en bekræftet kopi af beslutningen af 22. september 1993 til hr. Vogelaar, der i ovennævnte »Organization Chart« er anført som mellem af »Group Management« for Akzo »Chemicals Group«. Hr. Vogelaar blev bistået af to herrer fra Akzo NV's juridiske afdeling. Kommissionens repræsentanter bad Akzo-koncernens repræsentanter om at få adgang til det kontor, der tilhører hr. Kent, som ligeledes er anført i ovennævnte »Organization Chart« som medlem af »Group Management« for Akzo »Chemicals Group« med ansvar for »Commercial Services«, med det formål at foretage kontrolundersøgelsen. Denne anmodning blev afvist. Med hensyn til denne afvisning blev det erklæret, at »kontrolopgaven ikke udstrækker sig til gennemførelse af en undersøgelse i henhold til (Kommissionens) beslutning (af 22. september 1993) hos Akzo NV i Arnhem, hvor denne anmodning fremsættes«. Efter denne afvisning spurgte Kommissionens repræsentanter, om Akzo Chemicals BV overhovedet har kontorer i Arnhem. Som svar på dette generelle spørgsmål forklarede et af de to medlemmer af Akzo NV's juridiske tjeneste, at »Akzo Chemicals BV ikke har nogen kontorer i Arnhem«. Denne erklæring, der blev ført til protokols, blev afgivet under tilstedeværelse af hr. Vogelaar, der skulle vise sig at være dette selskabs direktør i Akzo Chemicals BV. På grundlag af disse oplysninger opgav inspektørerne på dette tidspunkt at anmode om at få adgang til andre lokaler i Arnhem, herunder hr. Vogelaars eget kontor.

(7) Derpå forlod Kommissionens repræsentanter Arnhem. De sluttede sig til deres kolleger, som udførte kontrolundersøgelsen i Akzo Chemicals BV's lokaler i Amersfoort.

(8) Den følgende dag blev undersøgelsen fortsat i Amersfoort. Akzo Chemicals BV's repræsentanter meddelte inspektørerne, at hr. Vogelaar er direktør for dette selskab. På baggrund af denne oplysning bad inspektørerne om at få adgang til hr. Vogelaars kontor, således at de kunne foretage kontrolundersøgelsen. Denne anmodning blev i Amersfoort rettet til hr. Bierman, der er »General Manager Business Unit Salt/West Europe« og prokurist i Akzo Chemicals BV og som sådan den øverste ansvarlige tilstedeværende repræsentant for virksomheden. Hr. Bierman kunne ikke efterkomme denne anmodning. Han erklærede følgende: »Jeg kan ikke give Dem adgang til hr. Vogelaars kontor. Hr. Vogelaar har intet kontor i Amersfoort«.

(9) Kontrolundersøgelsen i Amersfoort blev afsluttet samme dag.

(10) Ved beslutning af 15. oktober 1993 pålagde Kommissionen Akzo Chemicals BV en tvangsbøde for at tvinge denne virksomhed til at underkaste sig den kontrolundersøgelse, som den ved beslutning af 22. september 1993 havde påbudt, og for at gøre det muligt at foretage kontrolundersøgelsen i direktørens kontorer. De repræsentanter for Kommissionen, der skulle fortsætte kontrolundersøgelsen, underrettede den 19. oktober 1993 Akzo Chemicals BV om beslutningen om at pålægge virksomheden en tvangsbøde. En bekræftet kopi heraf blev afleveret på virksomhedens hovedsæde i Amersfoort til hr. Oosterholt, som er medlem af virksomhedens juridiske afdeling. Kommissionens repræsentanter bad hr. Oosterholt om at give dem adgang til direktør i Akzo Chemicals BV, hr. Vogelaars, kontor, således at de kunne foretage kontrolundersøgelsen. Hr. Oosterholt erklærede allerførst, at hr. Vogelaar ikke har noget kontor i Amersfoort. Han erklærede imidlertid samtidig, at han ville sørge for, at de fik tilladelse til at foretage kontrolundersøgelsen på hr. Vogelaars kontor. Han meddelte, at dette kontor er beliggende i Arnhem. Kommissionens repræsentanter begav sig derpå til Arnhem, hvor de under udtrykkelig protest og med forbehold af alle rettigheder fik adgang til hr. Vogelaars kontor.

(11) Kommissionens repræsentanter gennemførte kontrolundersøgelsen på hr. Vogelaars kontor samme dag. Under sagens videre forløb har Akzo Chemicals BV anført, at hr. Kent og hr. Vogelaar, der er opført som medlemmer af »Group Management«, arbejder for Akzo Nederland BV som hjælp for bestyrelsen for Akzo NV efter dennes behov.

Inspektørerne fik også, omend under protest, adgang til hr. Kents kontor. Den 20. oktober 1994 havde inspektørerne en samtale med det bestyrelsesmedlem i Akzo NV, der har ansvaret for Chemicals Group, hvorunder denne informerede om Akzo-koncernens nye organisationsstruktur.

II. RETLIG VURDERING

1. Artikel 14 i forordning nr. 17

(12) I henhold til artikel 14 i forordning nr. 17 kan Kommissionen til løsning af de opgaver, som den har fået pålagt ved traktatens artikel 89 og ved de i medfør af traktatens artikel 87 fastsatte regler, foretage alle nødvendige kontrolundersøgelser hos virksomheder. Til dette formål har Kommissionens befuldmægtigede repræsentanter beføjelse til:

a) at kontrollere bøger og andre forretningspapirer

b) at tage afskrifter eller ekstraktudskrifter af bøger og forretningspapirer

c) at kræve mundtlige forklaringer på stedet

d) at få adgang til virksomhedernes samtlige lokaler, grunde og transportmidler.

(13) Ifølge artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 17 har virksomhederne pligt til at underkaste sig de kontrolundersøgelser, hvorom Kommissionen har truffet beslutning.

(14) Akzo Chemicals BV har ikke underkastet sig den kontrolundersøgelse, som Kommissionen påbød ved førnævnte beslutning af 22. september 1993, fordi virksomheden

a) den 6. oktober 1993 afgav en ukorrekt mundtlig forklaring, ifølge hvilken Akzo Chemicals BV ikke har nogen kontorer i Arnhem (jf. nr. 6)

b) den 7. oktober 1993 ikke efterkom anmodningen om at give adgang til hr. Vogelaars kontor med det formål at foretage kontrolundersøgelsen (jf. nr. 8).

(15) Akzo Chemicals BV hævder, at Kommissionen i sin beslutning af 22. september 1993 har begrænset kontrolundersøgelsen til virksomhedens hovedsæde i Amersfoort og afdelingen i Hengelo. Denne begrænsning skulle efter virksomhedens mening fremgå af artikel 3 i beslutningen, hvor der kun nævnes lokalerne i Amersfoort og Hengelo.

(16) Dette synspunkt holder ikke stik. Strukturen i artiklerne i beslutningen af 22. september 1993 viser tydeligt, at omfanget af kontrolundersøgelsen og dermed den berørte virksomheds pligt til at medvirke er anført i artikel 1 i beslutningen. Dette omfang er ikke geografisk begrænset. Kommissionen har især bestemt, at Akzo Chemicals BV er forpligtet til at give Kommissionens repræsentanter adgang til alle sine lokaler, grunde og transportmidler. Artikel 3 i beslutningen af 22. september 1993 angiver derimod i overensstemmelse med artikel 189, stk. 4, i traktaten, hvem den er bindende for »i alle enkeltheder«. Beslutningen af 22. september 1993 er udtrykkeligt rettet til Akzo Chemicals BV. Når der i denne sammenhæng er anført både Akzo Chemicals BV's hovedsæde i Amersfoort og afdelingen i Hengelo, har dette udelukkende til formål at udpege den virksomhed, som beslutningen er rettet til, så præcist som muligt.

(17) Selv om Kommissionen med henblik på de berørte virksomheders rettigheder forsøger at angive kontrolundersøgelsens genstand og sted så nøjagtigt som muligt, er den ifølge forordning nr. 17 ikke forpligtet til i selve beslutningen at angive de steder, hvor den ønsker at foretage kontrolundersøgelserne. Dette er forståeligt, idet det bl.a. i forbindelse med store virksomheder med en kompleks organisationsstruktur som oftest er umuligt på forhånd at danne sig et overblik over, hvor alle de lokaler, der er relevante for kontrolundersøgelsen, skulle kunne befinde sig. I så henseende er Kommissionens inspektører afhængige af den berørte virksomheds medvirken og anvisninger. Det står imidlertid Kommissionen frit for at begrænse omfanget af kontrolundersøgelsen rent geografisk. En sådan begrænsning skulle have været anført i artikel 1 i beslutningen. Dette er tydeligvis ikke sket i det foreliggende tilfælde.

(18) Akzo Chemicals BV anfører endvidere, at de af direktørens kontorer, der ligger i Arnhem, er lokaler, der tilhører Akzo NV. Efter denne virksomheds opfattelse følger det heraf, at

a) de mundtlige forklaringer, der blev givet den 6. oktober 1993, og ifølge hvilke Akzo Chemicals BV ikke har nogen kontorer i Arnhem, er korrekte

b) de ikke kunne give adgang til direktørens kontor den 7. oktober 1993, fordi dette kontor tilhører en anden virksomhed (Akzo NV).

(19) Akzo Chemicals BV har ikke forklaret tydeligt, hvorfor virksomheden mener, at hr. Vogelaars kontor »tilhører« Akzo NV (ejendom, leje). Ifølge Kommissionen kan denne opfattelse ikke accepteres. Kontorer er »virksomhedens lokaler« i den betydning, hvori dette er udtrykt i artikel 14, stk. 1, litra d), i forordning nr. 17, hvis og for så vidt som virksomhedens aktiviteter udøves deri. Det er hævet over enhver tvivl, at funktionen som direktør falder ind under en virksomheds aktiviteter. Hr. Vogelaars kontor i Arnhem udgør derfor en del af Akzo

Chemicals BV's lokaler, som Kommissionens repræsentanter havde beføjelse til at betræde med henblik på at foretage kontrolundersøgelsen, uanset de aftaler vedrørende dette kontor, der eventuelt består mellem Akzo Chemicals BV og Akzo NV. Akzo Chemicals BV's opfattelse kunne føre til, at virksomhederne delvis kan unddrage sig en kontrolundersøgelse ved at placere deres ledelse i lokaler, der civilretligt hører til et andet selskab. Således ville også virksomhedens samarbejdspligt og dermed effektiviteten af en kontrolundersøgelse blive begrænset på en uacceptabel måde.

(20) Akzo Chemicals BV hævder endelig, at den mundtlige forklaring af 6. oktober 1993, hvorefter virksomheden ikke har nogen kontorer i Arnhem, blev givet af en repræsentant for Akzo NV og ikke af en repræsentant for Akzo Chemicals BV. Der skal gøres opmærksom på, at det pågældende medlem af Akzo NV's juridiske tjeneste udtrykkelig var udpeget af sidstnævnte selskab som samtalepartner for Kommissionens repræsentanter med henblik på gennemførelsen af den til Akzo Chemicals BV rettede beslutning om en kontrolundersøgelse. Hvordan det end forholder sig med de formelle repræsentationsbeføjelser for den, der afgav den pågældende oplysning, må denne oplysning under alle omstændigheder tilskrives Akzo Chemicals BV, idet oplysningen blev givet i nærværelse af virksomhedens direktør, der lod denne oplysning stå uimodsagt.

2. Artikel 15 i forordning nr. 17

(21) Ifølge artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 17 kan Kommissionen ved beslutning pålægge virksomheder bøder på 100 til 5 000 ECU, såfremt de forsætligt eller uagtsomt nægter at underkaste sig en kontrolundersøgelse, som Kommissionen har påbudt ved en beslutning i henhold til artikel 14, stk. 3, i denne forordning.

(22) Akzo Chemicals BV har ikke fuldstændig underkastet sig en kontrolundersøgelse, som Kommissionen påbød ved beslutning af 22. september 1993 (jf. nr. 14).

(23) Med hensyn til om Akzo Chemicals BV forsætligt eller uagtsomt har unddraget sig kontrolundersøgelsen, anfører denne virksomhed bl.a., at kontrolundersøgelsen på direktørens kontor giver anledning til en række indviklede juridiske spørgsmål, således at der ikke kan være tale om skyld. Endvidere har Akzo Chemicals BV i sit svar på meddelelsen af klagepunkter udtrykkelig gjort opmærksom på, at beslutningen ikke var rettet til Akzo NV, og at inspektørerne desuden på den første dag af kontrolundersøgelsen ikke udtrykkelig bad om at måtte inspicere hr. Vogelaars kontor.

(24) Efter Kommissionens mening kan det af disse omstændigheder ikke sluttes, at Akzo Chemicals BV ikke har nogen skyld i den delvise vægring ved at underkaste sig kontrolundersøgelsen. Denne virksomhed var bekendt med, at dens direktør har kontor i Arnhem. Akzo Chemicals BV burde derfor have forstået, at det kontor hører til virksomhedens lokaler, og at kontrolundersøgelsen også skulle udstrække sig til dette kontor. Den deraf følgende ukorrekte meddelelse om, at »Akzo Chemicals BV ikke har nogen kontorer i Arnhem«, og afslaget på fra hovedsædet i Amersfoort at sikre adgangen til direktørens kontor medfører, at Akzo Chemicals BV i det mindste uagtsomt har unddraget sig kontrolundersøgelsen.

(25) Det er derfor passende at pålægge Akzo Chemicals BV en bøde. Denne virksomheds adfærd har bragt opfyldelsen af de opgaver, som Kommissionen har fået pålagt i EF-traktatens artikel 89 og i bestemmelser, der er fastsat i henhold til artikel 87 i denne traktat, i fare. Formålet med den kontrolundersøgelse, som Kommissionen påbød ved beslutning af 22. september 1993, var især afhængig af overraskelseseffekten, således som den blev sikret ved, at virksomheden ikke på forhånd var underrettet om kontrolundersøgelsen. Denne overraskelseseffekt, der tager sigte på at forhindre, at eventuelle beviser tilintetgøres eller fjernes, blev ødelagt af Akzo Chemicals BV; formålet med kontrolundersøgelsen er således gået tabt. I betragtning af de alvorlige virkninger for Kommissionens undersøgelse vil det være passende at fastsætte en bøde på 5 000 ECU —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Akzo Chemicals BV pålægges en bøde på 5 000 (fem tusinde) ECU, fordi denne virksomhed ikke fuldstændig har underkastet sig den kontrolundersøgelse, som Kommissionen i medfør af artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 17 påbød ved beslutning af 22. september 1993, idet den i det mindste uagtsomt

a) afgav en ukorrekt mundtlig forklaring den 6. oktober 1993

og

b) den 7. oktober 1993 ikke efterkom anmodningen om at give adgang til dens direktørs kontor.

Artikel 2

Den i artikel 1 omhandlede bøde indbetales senest tre måneder efter datoen for meddelelsen om nærværende beslutning i ecu på Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers konto nr. 310-0933000-43, Bruxelles-Lambert Bank, agence européenne, Rond Point Robert Schuman 5, B-1040 Bruxelles.

Bødebeløbet vil efter ovennævnte frists udløb automatisk blive tilskrevet rente efter den sats, som Det Europæiske Monetære Institut har fastsat for sine transaktioner i ecu første hverdag i den måned, hvori nærværende beslutning er vedtaget, forøget med 3½ points, dvs. 9,25 %.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til

Akzo Chemicals BV
med hovedsæde i Amersfoort

adresse :

Stationsplein 4
NL-3818 LE Amersfoort

Denne beslutning kan tvangsfuldbyrdes i henhold til EF-traktatens artikel 192.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. oktober 1994.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen